

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.— „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50: „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 5 nov. vrata v petitu; za naslove z dobrotami črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne sahvale, smrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije in inserate pre-
sila upravništvo Piazza Caserma št. 2
opre reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko

v edinost je mož.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku četrtega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponové svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravništvo.

Bodimo možje!

Vznesenim srcem in z neko ganljivo prijeteto spominjajo se naši stari nekdanjih časov. Kdo je ne pozna stereotipne fraze: nekdanj ni bilo tako, mi smo bili drugačni! Ta vsiklik je kaj priljubljen našim starčkom, kedar, proslavljajoč nekdanje „dobre“ čase, hočejo obsojati sedanjost z vsemi njenimi novodobnimi navadami, ustanovami in običaji.

Le poslušajte ga starčka, kako vam toži o sprijenosti sedanjega rodu, češ, nekdanj so bili drugačni „možje“, ko je izdalo več, da sti se stranki, sklenivši pogodbo, podali roko, nego veljajo dandanes tiskani zakoni in podpisane pogodbe. Možka beseda je bila najsigurnejše jamstvo za točno izvršenje sklenjene, mnogokrat le ustmene pogodbe: ko sta si segla moža v roke, ni bilo misliti na prevaro. Dandanes ni več tako. Sklepajo se pisemne pogodbe, navajajo se pri vsaki točki razni §. §. našega ve-

PODLISTEK.

Jesensko pismo.

Zastonj bote ugibali, zakaj sem toliko časa molčal; a to me ne moti, da bi ne pisal Vam „jesenskega pisma“ šte. II.

Zdaj je za nami: vrémenška sopara, dóba „kielih kumar“ in „mrtva sezóna“ v naši „centrali“, in za nami je srečno tudi deželnega zbora „preludij“, ki bode „molčal“ (deželni zbor namreč) do januarja meseca novega leta. Le po predalih naših dveh dnevnikov nam bodo „hladili“ v starem letu živce — odmevi akordov zadnje politične debate v redutni dvorani, katere bo vestno, če tudi ne baš harmonično „spremljal“ ustavovorni basist — „der dumme Karl von Laibach“, alias „Laibacher Wochenblatt“. „Tagespost“ mu bode seveda sekundirala s svojimi „jodlerji“, kar mi pa še omeniti ne bi bilo treba, da mi ni bilo za „uvod“, ki mora biti popolen, kar pa „die Verfassungspartei in Krain“ ni, a v naši „centrali“ — še marsikaj družega ne!

Hvaležni moramo biti torej „usodi“, ki nam je podarila novo deželno gledališče,

ljavnega in tiskanega zakona; izvežbanemu pravniku, sestavljajočemu pogodbo, je dolžnost, da v besedilu pogodbe misli na vse mogoče eventualnosti, da skrbno odpravi vse, kar bi utegnilo biti uzrok dvoumnemu tolmačenju, torej prepiru, pravdam, veliki škodi, torej nesreči za obe strani. In vender, vender: nekdanja možka beseda „nekdanja „roka“ je izdala več, nego izdajo vse te natančno spisane in veliko previdnostjo sestavljene pogodbe. Nekdanj, ko so sklepali pogodbe ali le ustmeno, ali pa jih zapisavali le površno, ni bilo toliko pravd in prepиров, izvirajočih iz teh dogovorov, nego jih imamo dandanes, ko kumuje skoro sleharni pogodbi izvežban in skušen strokovnjak. To je žalosten znak sedanjemu času. In kje nam je iskati uzrokov tej žalostni prikazni? So-li vse pogodbe današnjih dnij skrpane lehkomišljeno, ali jim morda njih sestavitelj navlašč in satansko zlobnostjo podtakne kako točko, sestavljeno tako, da se da tolmačiti na različne načine, da je le potem izvir prepírom mej obema strankama? Ne, od vsega tega ni nič. Razloček mej nekdanj in sedaj tiči v tem, da so se nekdanj pogodbe sklepale zgolj poštenimi in nikdar zavratnimi nameni, a dandanes postavi se čestokrat ime pod pogodbo se trdnim sklepom, prevariti ono stran, če le pojde. Iz kratka: nekdanj je vladalo svetu možtvo, nekdanj so bili naši možje res „možje“; dandanes pa prevladuje zla volja in možje od sedaj so le redkokedaj res „možje“. Zato pa je bilo nekdanj drugače nego je dan-danea.

Take so tožbe naših „starih“, koje nam je čuti dan na dan in pri vseh mogočih prilikah. —

Mi seveda smo toli objektivni, da sodimo pravičnejše ter se nikakor ne moremo brespogojno pridružiti tem navdušenim slaviteljem nekdanjih „dobrih“, in strogim sodnikom sedanjih slabih časov, a vender nam je pripoznati, da je nekoliko jedra v teh lamentacijah našega ljudstva. Pred vsem pa nam to umovanje priča, kako ve ljudstvo

to svetišče, namenjeno in posvečeno dramatični naši umetnosti. No, dočim se bode vrtil zunaj tega hrama (vsaj še par tednov če ne dlje) — časnikarski dvoboj, z „jeklenim“ orožjem pa raznimi sekundanti, — vse v prid slovenskega naroda, polovico pa vsakako iz ljubosumnosti do njega (!), — zajemali bodemo mi drugi svojo dušno hrano po dvakrat na teden v tem svetišču, kar bode pa primankovalo domačih, podpirali bodemo — mi Slovenci namreč, — še nemške predstave — in pa glumače. Teh je več, a imajo tudi svoje „baletne plesalke“, katerih pa mi nimamo pri našem dramatičnem društvu, nego se pleše „balet“ samo po — časniških predalih! . . . Ravnopravnost ljubimo mi Slovenci torej dovolj, in jo tudi izvršujemo napram našim Nemcem in nemškutarjem, duševno in materialno, pa smo poleg tega tudi dobri verniki, ko vendar izvršujemo tako temeljite ljubezen do svojega bližnjega v dejanji in — v gotovini? Če živimo torej skromno napram sebi, kaj za to, dramatično umetnost vemo mi Slovenci ravno tako visoko ceniti, kakor naši Nemci in Irredentariji, ki pa nas seveda — prav nizko cenijo, česar pa jim ne štejemo

ceniti moštvo in značajnost, da že instiktivno smatra ti lastnosti kot prvi in neizogibni pogoj rednim in zdravim odnosajem v človeški družbi.

V tem pogledu se pa že moramo brespogojno pridružiti našim „starih“, ker smo prepričani, da brez moštva, torej brez iskrenosti in poštenja, ni mogoče usozorno življenje mej brati, niso mogoči mej sosedo odnošaji po božji volji in ni mogoče pravo soglasje v človeški družbi. Le tam, kjer sta doma glavna znaka moštva: iskrenost in značajnost, le tam je mogoče, da pridejo do veljave prava krščanska načela, vedeča, ne stori svojemu bližnjemu, kar ne želi samemu sebi! In kako vse drugače bi bilo na svetu, da je povsodi v veljavi to zlato načelo! Koliko manj bi bilo krivice, koliko manj bogokletja in gnusnih prepírov! Mej možmi-značajniki, torej mej resničnimi „možmi“, so le redkokedaj pravde, ker ni bilo zle volje pri sklepanji pogodbe ali kupčije, ker jima je bilo to v srcu, kar jima je bilo na jeziku. Brez zavratnih namenov — in teh ni pri resničnih „možeh“ — ni prevare, po takem tudi pravde in prepírov.

Iz tega je jasno, koliko veljave ima pravo „moštvo“ ki je izraženo v iskrenosti in poštenosti — torej v značajnosti. „Moštvo“ je prava, trdna, solidna podlaga, na koje je postaviti človeško društvo. Le na tej podlagi se mogo razvijati zdravi blagodejni odnošaji mej nami; le na tej podlagi more vspevati srečna ekistencija vse h.

Da, moštvo je dragocenost; zato pa negujmo to plemenito cvetko vsi, ki imamo priliko v to: duhovščina, učiteljstvo, časnikarstvo in posamičniki, kader-koli se jim ponudi prilika, da morejo uplivati na svojega soseda. Moštvo je tudi posebno izrazit pojav svetih nauk Kristusove vere, kajti le „mož“ more izvrševati kardinalno načelo naše vere: Ljubite se mej seboj! Kajti, le kdor je „mož“, torej le tisti, ki je pravičen svojemu bližnjemu, ga more resnično ljubiti. Kjer ni

v zlo pri svoji odločno-národní samoza-vesti

Novo deželno gledališče je krasen hram, prava palača, in s ponosom sme Kranjska dežela in ž njo mi Slovenci zreti nanj; pa tudi naša „centrala“ sme biti ponosna, kakor tudi tisto številce kranjskih naših političnih kuriozitet (Nemcev in transfug), ki uživajo pod grofom Taaffejem vsega v obilici, in bodo, pred ko ne, tudi še na dalje uživali, — brez vsakoršnih ovir od naše strani

Ali doživimo v tem stoletju tudi palačo v podobi našega „Narodnega doma“, Vam ne vem še povedati, ipak ima skoro prav hudomušni svet, trdeč, da pride poprej „Antekrist“, na svet nego bode v Ljubljani „Narodni dom“ stal, česar pa jaz ne morem verjeti, ker smatram vse jedno za možo — tiste, ki imajo usodo „Narodnega doma“ v rokah, in ne za — b . . . e!

Že iz tega vsega lahko izprevidite torej, da se nam v naši „centrali“ dobro godi, zbok česar prav lahko pozabimo na marsikaj; a jih je med nami, ki se jim še bolje godi, in zbok tega nam — „stečaj možajo“, in to vsi na ljubo

pravice, ni ljubezni, in kjer ni ljubezni — ni sreče. Ako pa je moštvo podlaga pravici, in pravica podlaga ljubezni, je torej jasno, da moštvo je prva podlaga stalni sreči v družbi človeški. Bodimo torej možje, ako želimo srečo družbi človeški!

Potrebo značajev dokazali smo v tu navedenem, kolikor se dostaje zasebnega in društvenega življenja. A ta zakon velja v isti, ali morda še v večji meri z ozirom na narodno in političsko življenje. Za vspešni razvoj poslednjega so pa trdni značaj, to je „možje“, conditio sine qua non.

Jako poučljiv je v tem pogledu nek izrek jednega najstrastnejših naših narodnih nasprotnikov tržaških. Poslednjemu se je očitalo pred par dnevi, da širje italijansko občinstvo tržaško ne odobruje silnega boja proti opravičenim zahtevam tržaških Slovencev. In veste, kaj je odgovoril?! „To vemo tudi mi, da večina naših italijanskih rojakov ni za pravo rabo proti slovenskemu navalu, zato pa moramo italijančiti vas Slovence, ker slovenski odpadnik nam služi izborno (ker strastno) v tem boji.“

Kar ne stori naš rojak, stori gotovo mož vašega naroda, ako se je postavil na našo stran.“

Zlate besede to, ker resnične. Bolje ni mogel označiti naš nasprotnik sramotne uloge odpadništva, to je: brez značajnosti in nemoštva. Povedal je jasno, koliko gorja je že nakopala neznačajnost na ubogi narod slovenski; povedal nam je brez ovinkov, da nasprotniki vedo ceniti upliv odpadništva — ki je naravna posledica nepoštenja, neznačajnosti in nemoštva — na političko usodo vsega naroda, da poštevajo ta grdi madež naroda našega ter da ga postavljajo kot imenitno točko v svoje račune; povedal je, da le s pripomočjo te naše slabosti morejo doseči svoj namen: smrt narodnosti naše.

dunajski vladi, kateri na čelu stoji grof Taaffe, ki bi bil seveda že zdavnaj — odletel, ko bi ne znal „mešati“ politične štrene, a mešal jo pa bode toliko časa, dokler jej ne pride do konca; potem pa bode sledil „des fortgftrendenden Minister-presidenten“ — konec. In povem Vam: doživeli ga bodemo, čeprav je hudomušen in star politik nekdanj dajal: Povem Vam —: vlada je! — Srečna „centrala“, pa še srečnejši mi, ki živimo v njej, — a naj srečnejši Vi gospod urednik, ki ne živite — med nami!

Ljubljanski pohajkovelec.

Dva leposlovna poskusa.

Spisal Slavoljub Dobrávec.

(Dalje.)

II.

Mnogo se je trudil Vicko prej, ko je pregovoril Kriviča, da se je odločil v klub. V soboto potem je imel rešene dane naloge seveda že le polovico, a ista polovica sedela je v obilni osebi gospoda Kriviča med poslušalci za poskušnjo. In to je tudi že nekaj.

Stem je povedano vse; mi pa moramo izerpiti nauk iz tega izpovedanja naših nasprotnikov. Ako oni trebajo slovenskih odpadnikov, moramo pa mi delati na to, da odpadnikov mej nami ne bo. V ta namen treba, da utrjujemo mej nami politiško poštenje, da si vzgojimo „može“ v polnem pomenu te besede, da si vzgojimo narod značajev. A tega dela — vzgoje naroda — ni smeti naprtiti samo časnikarstvu in javnim funkcionarjem, ampak delo se more vršiti od osebe do osebe, to je, izvrševati ga mora vsak zaveden narodnjak.

Ustvarimo si narod značajev, ustvarimo si narod „može“ — ako smo dosegli to, dosegli smo najtrdnjšo in najpopolnejšo narodno organizacijo.

Le moštvo je trdna obramba proti nasilstvu in skušnjavam; le v značajnosti naroda dobimo jamstvo za narodni obstanek.

Iz govora dež. posl. gosp. Ivana Hribarja.

pri proračunski debati v V. seji dež. zbora kranjskega dne 28. septembra 1892. (Konec).

Gospoda moja! če govorim tu v deželnem zboru o poštah, imajo pri poštne ravnateljstvu v Trstu navado, da se povprašujejo: Kdo pa je ta Hribar? Jaz bi prosil prečastitega gospoda deželnega predsednika, če bode kedaj imel priliko, poučiti jih, da je Hribar poslanec Ljubljanskega mesta in če on govori tukaj v visokem deželnem zboru o pošti in kaže na razne nedostatke pri tem uradu, da stori to kot poslanec slovenskega naroda in kot poslanec Ljubljanskega mesta, da interpretuje želje naroda svojega v zmislu programa, na čegar podlagi je bil poslan v to zbornico.

Gospoda moja, pri poštah pri nas se bodo, ako se ne odpravijo nedostatki in ako se nam bodo pošiljali uradniki, kateri niso večji slovensčine, polagoma pojavile prave turške razmere. Nekaj tacega gotovo ni v interesu občinstva; pa gotovo tudi ne v interesu pošte same. Dovoljeno mi bodi, da tu navedem samo jeden slučaj. Neke firma v Ljubljani je ta mesec poslala poštni mandat s slovenskim napisom v Škofji dvor pri Celovci. Ta poštni mandat pa pride dne 17. t. m. nazaj in sicer s sledečo opazko, katero bodem z dovoljenem častitega gospoda deželnega glavarja prečital: „Mit derlei Sachen lasse man uns in Hinkunft ungeschoren“ — potem pride poštni pečat z napisom „Pischldorf in Kärnthen 17. septembra 1892“ in pa podpis poštarja: Wieser. (Veselo in splošno začudenje).

Gospoda moja! tu vidite, kaj se drz-

Kedaj mu bode celoma mogoče rešiti dano nalogo, rekel je Vicko, da ne ve. Ne bode pa nikdar dolgo.

Pomagal mu je slučaj, ta neumljivi poslanec božji.

Kriviča je pregovoril samo z obljubo, da Dolnič nikakor ne sprejmejo. Kmalu potem se je Krivič nekega večera opravičil, da ga ne bode v klub vsaj dva tedna vspričo nujnih trgovskih opravil. Ko se pa vrne, napravi vsprejemni poskus in vse bode v redu.

Vicko to izvedši ubere jo drugi dan naravnost k Dolnič in tam tako govori kakor ondaj pri Kriviču, da namreč družba poslednjega ne mara. Uspeh je bil ta, da je bodoči večer sedel Dolnič med poslušalci za poskušnjo.

Štirinajst dni pozneje je sedel Vicko sam v svoji sobi in izdeloval, kakor navadno o prostih urah, svoje članke in članiče raznim časopisom. Leposlovni posel je v Slovencih tedaj prav tako malo vrgel kot danes.

Nekdo potrka, in v sobo stopi nikdo manjši kot Josip Krivič, kolikor ga je Bog dal. Vsak drugi tržan bi se bil v tem tre-

nejo nekateri poštarji, če dobivajo od slovenskih strank pošiljatve s slovenskimi napisi. Če poštna uprava ne bode odločno postopala proti taki zlorabi uradne oblasti, potem bode kmalu prišlo tako daleč, da se ne bode več govorilo o uzornem našem poštne uradu, temveč reklo se bode, da nazaduje tudi naša pošta, kakor drugi uradi, kjer ne jemljejo v poštev fakičnih razmer temveč negujejo v prvi vrsti nemščino. —

Seveda moram pri tej priliki zopet izpregovoriti nekoliko besedi o poštne komisarji Corà.

Gospoda moja, malovažna je oseba poštne komisarja Coràta, važna pa načela, katera on pri nas izvaja. Znano je meni, da se je Corà pri neki priliki izrekel v javnem lokalu: „Die Slovenen sind schon zu übermütig geworden, man muss sie einmal gehörig zu Paaren treiben“. Gospoda moja, če poštne komisar take nazore razvija v javni gostilni, kako more tak uradnik nadzorovati poštarje v naši deželi, o katerih ve, da so z večine Slovenci? Postopanje tega poštne komisarja je res jako interesantno. Jaz bi lahko povedal samo nekaj, kar je pa tako, da bi vlada morala vmes poseči, ali stvar je tako delikatne naravi, da je danes vsaj tukaj nočem raspravljati. Ako pa bode poštne komisar Corà tudi še nadalje posloval, kakor je posloval dosedaj, potem mene nikaki oziri ne bodo več zadrževali, da ne bi tiste stvari, držec se prislovice: „reci: bobu bob in popu pop“, spravil v javnost tu v visoki zbornici.

Za danes hočem samo še nekaj omeniti glede tega čudnega poštne komisarja. Nekaj posestnikov iz Dovjega — če se ne motim bilo jih je 26, — je vložilo neposredno pri ministerstvu pritožbo proti gospodu Coràtu in ministerstvo ukazalo je poštne direkciji v Trstu, naj stvar natančno preišče. In kaj je storila modra poštne direkcija v Trstu, kateri na čelu stoji velemodri ravnatelj Pokorny? Dala je naročilo, naj vso zadevo pregleda in preišče — poštne komisar Corà. (Klici v središču: „Čujte, čujte!“) Kaj tacega, gospoda moja, je končno še na Turškem (Dr. Tavčar: „V Bukovini!“) komaj mogoče, da bi bil kdo, kakor Corà v tem slučaju „iudex in causa propria“. Pa tudi v drugem oziru postopa ta gospod tako, da ni na čast niti pošti niti njemu samemu. Nekemu poštarju, ki ga je bil prosil za slovenski pečat in katerega je imel na sumu, da je naroden, rekel je: „Ihnen ist Hribar mehr als die ganze Postdirection“. Ali je to dostojno? Nekega drugega poštarja, katerega je imel tudi na sumu, da je narodnjak, strašil je, da bode tako agitiral proti njemu, da ljudje ne bodo več pri njem kupovali mark, da bode torej pošta nemogoča.

notku prijel za glavo, da se je vender omajal osiveli samotar, le Vicku se ni adelo kar nič čudno. Vedel je že skoro naprej, kaj hoče novodošli znanec. Saj je že do tedaj imel mnogo takih pohodov, in literarna tlaka je bila že tedaj v navadi kakor pozneje pri Levstiku in je še sedaj pri mnogih pisateljih.

Nekako boječe ga Krivič poprosi, da mu za jutranji večer popravi leposlovni poskus. Še nobenega delca ni vsprejel Vicko tako radostno. Zadovoljno se je namuzaval, popravlja v njem razne slovniške hibe, o drugih pri takem začetniku kot je bil Krivič mu še ni bilo mogoče govoriti.

Popisal je bil zgodbo prve ljubavi, menda svoje.

Z raznimi pokloni in obveznimi obljubami je odšel Krivič, a kmalu za njim je prikimal Dolnič s svojim izdelkom. Čedalje bolj se je Vicko veselil na tihem, ker jutranji večer je obetal mnogo zabave. Kako se bosta gledala in jezila, da so ju speljali semkaj? Morda se celo sprizajznita, a kako, kje so uzroki?

(Dalje prih.)

Gospoda moja, to so vse fakta, o katerih imam dokaze v rokah. Imen ne bodem navajal, ali da je vse resnično, kar sem lani tukaj navajal, spričuje najbolje to, da je komisar Corà — ki govori meni nič tebi nič o uradnih zadevah v javnih gostilnah in ki ni vedel, od kod sem jaz dobil dotične podatke — šel letos nad nekatero poštarje in jih začel zmerjati, češ, da so mi jih oni dali. Ako jaz ne bi bil govoril resnice, bi Corà tega ne bil storil.

Toliko za danes. Prečastitega gospoda deželne predsednika, o katerem sem prepričan, da ima srce za našo deželo, resno opominjam, da naj dokler še vodi krmilo deželne vlade, skrbi, da se take nesrečne stvari, kakor sem jih nekaj naštel, ne bodo več dogajale. Ako sem to dosegel z današnjim svojim govorom, potem sem dosegel kar sem želel.

DOPISI.

Iz Ljubljane. [Izv. dopis]. (Občnji zbor Šent-Jakobske-Trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda). — Dne 2. t. m. se je vršil v prostorih Virantove gostilne prvi občni zbor Šent-Jakobske-Trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, torej tretje te vrste v Ljubljani. Udeležba je bila jako mnogobrojna in bi se jih izvestno še več vdeležilo tega zbora, ko bi bili prostori za to pripravniši.

Pozdravil je zbrane zborovalce predsednik družbe sv. Cirila in Metoda, pred. gospod Tomo Zupan, priporočal je odboru marljivo delovanje in dokazoval, da je družba sv. Cirila in Metoda ustanovljena popolnoma na versko-narodni podlagi, omenjal je v dokaz temu knjižice, katere je izdala do sedaj ta družba. V teh knjižicah namreč se opisujejo delovanja raznih duhovnikov-pisateljev, kakor Vodnika, škofa Ravnika in prvega slovenskega povestnika, župnika Ciglerja, katera zadnja knjižica je ravnokar izšla. Pa tudi njene zavode izročila družba v take roke, ki vestno čuvajo, da se otroci na njih izgajajo na strogo katoliško-narodni podlagi; na priliko v Celji je izročen otroški vrtec redovnicam, in tudi v Mariboru bodo šolske sestre kmalu prevzele vrtec. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda izročila vsaki, na novo ustanovljeni podružnici odlok: da naj bodo sporedi družbenih veselje vseskozi poštene in brez plesu. Družba pa deluje tudi v strogo avstrijskem duhu. Prva njena knjižica je bila ob štiri-desetletnici cesarjevega vladanja cesar „Franc Josip“; druga oče cesarske rodovine „Rudolf Habsburški“, potem pa sta izšla dva snopiča „Junakov“ t. j. popisani čini vojakov, srčnih duhovnikov in neustrašenih žen. O prvi se je izrazil c. kr. deželni šolski nadzornik Smolej, da je bila najboljša izmed vseh, kar jih je bilo ob tej priliki spisanih v naših pokrajinah, zadnje so pa našim vojaškim oblastim tako ugajale, da si jih je naročil polkovnik našega domačega pešpolka, gospod vitez Gariboldi več eksemplarov, da jih razdeli med vojake. Tudi mi dolgo, da se je nek visokodostojanstvenik izrazil, da še le sedaj sprevidi, kako eminentno patrijotično in velike važnosti je delovanje naše družbe posebno v Trstu, kjer preti vsak dan večja nevarnost od strani iredente naši državi. Domoljubna pa je naša družba že radi tega, ker je njen namen braniti slovenski narod in njegov obstanek. Še črv se boji pogina, kako bi pa človek ne branil svojega obstanka sè vsemi silami?!

Ta govor je bil sprejet z velikim naudušenjem. Konstituiral se je potem stalni odbor novi podružnici in so bile izvoljene za predsednico gospa Šubičeva, za podpredsednico gospa Gutnikova, za tajnico gospodičina Minka Marolt, za nje namestnico gospodičina Ivana Kačar, za bla-

gajnico gospodičina Kadivec, in za nje namestnico gospodičina Ivana Praprotnik.

Gospa predsednica pozdravi nato zbrano občinstvo, ter poudarja, da vsak zaveden Slovenec pozna in ljubi družbo in v njen blagi namen; vsakemu je ona temeljni stebel našega obstanka in bodočnosti. Iz poročil tajnice in blagajnice smo pa poizvedeli, da ima podružnica v teku dva in pol mesečnega svojega obstanka eno pokroviteljico, namreč gospodičino Kadivčovo, sedem ustanovnic, 123 letnic, in 109 podpornic, torej vseh skupaj 240 družbenic.

Stem je bil končan oficijelni del zborovanja in začela je prosta zabava, med katero je razveseljevalo pevsko društvo „Ljubljana“ navzoče občinstvo s prav lepim petjem in so se razigrali razni dobitki. Pri tem zboru je bilo navzočih več odličnih rodoljubov, med njimi celo naš veleslavni rodoljub in učenjak gosp. dr. Gregor Krek, vseučilišni profesor iz Gradca; ali odkritosrčno rečeno, najbolj me je razveselila navzočnost častitih gospodov Tomo Zupana, Koblarja, Žlogarja in pred. gospoda župnika trnovskega Ivana Vrhovnika. Zakaj, to veste sami. Gospod urednik, peccatur inter, et extra muros, je vskliknil gospod urednik Žitnik na letošnjem glavnem shodu družbe sv. Cirila in Metoda v Postojni, ko je gospod Luka Svetec priporočal v svojem govoru krščansko ljubezen med nami. Da peccatur inter et extra muros, o tem sem prepričan tudi jaz, in o tem ste bili prepričani tudi Vi takrat, ko sva se večkrat pomenovala ter tožila o studnem bratskem boju, ki se pri nas bije v veliko škodo in nesrečo našega naroda; ali takih kozlov, kakoršne je vstrelil neki slovenski list v preteklem tednu, ko je iz gole strasti in osobne mržnje tako grdo napadal zgoraj imenovane čestite gospode ter jih hotel siloma prisiliti, da zapusté svoja mesta, katera so zavzeli na našem narodnem braniku in katera tako vestno izpolnjujejo v čast božjo in srečo našega boga naroda slovenskega, vstrelil ni že dolgo nobeden naših resnih listov. Kdor iz lastnega prepričanja vè, kako daleč zamore segati strast pri nekaterih ljudeh, ki bi morali učiti ter — ker exempla trahunt — tudi s izgledom kazati krščansko ljubezen, potem vè, kako jeklenega značaja, kake pripravnosti, bi rekel, do mučeništva je treba ljudem, ki se postavljajo tej strasti po robu. Se vè, da imajo zgoraj imenovani gospodje popolnoma mirno in čisto vest, imajo tudi globoko prepričanje, da je z delovanjem za družbo sv. Cirila in Metoda združeno tudi delovanje za krščansko-naravno izgojo našega naroda, ali kaj pomaga vse to, ko je strast v nasprotnem taboru zavzela glavno mesto, ter oslepila žalibog že premnoge. Pa vendar naj bodo prepričani, da stoji z njimi še prav lepo številu odličnih duhovnikov, in da se bode število njihovo tem bolj vekšalo, ko pojenja časoma upliv strastij, ter zavzeme zopet mesto trezno in pametno mišljenje.

Različne vesti.

Politiške vesti. Deželni predsednik Kranjski, baron Winkler šel je v pokoj. Tem povodom mu je presvetli cesar podelil veliki križ Fran Josipovega reda. Voditeljem deželne vlade Kranjske je imenovan dosedanji namestništveni svetovalec v Gradcu, baron Hein. Baron Hein je sin bivšega pravosodnega ministra Schmerlinga ter pristaš nemško-liberalne stranke. — Predčeranjam sti si vršili dve dopolnilni volitvi za državni zbor: v notranjem mestu Dunajskem in v Boškoviču na Moravskem. Na Dunaju je izvoljen „demokrat“ dr. Kronawetter, v Boškoviču pa Mladoček dr. Tauček. — Nemški cesar je večeraj došel na Dunaj. Grofa Taaff-a je odlikoval posebno podelivši mu insignije reda črnega orla. Ko-

lik razloček mej nekdanj in sedaj! Kako lepo se to strinja: odlikovanje T a a f f - a po nemškem cesarju in imenovanje barona Heina načelnikom vojskovanj Kranjske. No, sedaj je, tako menimo, položaj jasen. — Predsednik južne železnice utegne postati baron Reinelt.

Sijajna manifestacija! Še je zdrav narod naš v svojem jedru: ni mu še zamrl čut hvalečnosti, čut do resnice in pravice. Kar so zagrešili posamičniki, popravil je v nedeljo na energičen in slovesen način povodom sijajnega banketa na čast Lu ki Svetcu in v zadoščenje plemeniti naši družbi sv. Cirila in Metoda. V nedeljo so se zbrali v središču našem odposlaniki z vseh strani domovine naše slovenske, da protestujejo — ne proti katoliškemu shodu, kakor se je trdilo te dni iz lahko umljivih razlogov —, ampak proti herostratskemu početju onih posamičnikov, ki so zlorabljali katoliški shod ali za svoje posebne namene, ali pa na uslugo tisti ledeno-mrzli sapi, ki piše sedaj po našem političkem pozorišču, preteč, zadržati še to jedino, na kar se moremo opirati pri svoji revščini: narodne značaje. A hvale Bogu vsemogočnemu in pravičnemu: Svetčev banket nam je dokazal, da so še mej nami narodni značaji.

V tem zmislu se radujemo na nedeljski manifestaciji, katera so se udeležili na odločen način tudi tržaški Slovenci.

Toliko za danes, a v prihodnji številki hočemo se baviti podrobneje s pojavi pri banketu Svetčevem.

Dvojna mera. Znani lahonski list „Il Cittadino“ spravi se je minolo soboto na št. duhovščino v okolici ter v nekem uprav razbojnjem članku napadal g. župnika v Rojanu dolžeč ga, da je neko nedeljo pretil onim slovenskim starišem, ki svojo dečo pošiljajo v italijanske razrede rojanske šole ali v laški otroški vrt na Greti, da ne bode pustil zadnje k sv. zakramentoma birme in obhajila ter da je valed tega mnogo slovenskih starišev svoje otroke vzelo iz laških razredov ter jih vpisalo v slovenske. V dotičnem članku, nazvojenim „El sempre provocazione“ udarja zajedno po vsaj šestih duhovščini v okolici, koja po njega menenju deluje za slovensko stvar celo v cerkvi ter zlorabi svoj mandat. Z nekako emfazo kliče na pomoč dotična oblastva pozivljajoč je, da temu stanju naredi konec. Očividno hujaka s tem znano sodrgo, (mestne pobaline), da uprisorijo na galeriji mestne zbornice kak škandal, dočim že znani lahonski kampijon skrbi za vredno uprizorjenje kacega protesta proti tako vnebovpijočemu grehu slovenskega duhovna.

V „Cittadinu“ navadno ne čitamo drugega nego grdo sumničenje in obrekovanje ter uverjeni smo, da tudi zgoraj navedeno sloni zgolj na lažljivih nogah. Vendar pa nas je minoli ponedeljek zbol v oči članek v istem listu, kjer opisuje „slovesno“ odpretje šole „Lege nazionale“ v sv. Kolombanu pri Miljah. V tem članku pisatelj v nebo kuje župnika v Miljah, koji je na dan otvoritve imenovane laške šole (v celoma slovenskem kraju) starišem priporočal, naj svojo dečo pridno pošiljaja izrekši upanje, da bodo otroci pridno zahajali osobito k krščanskemu nauku, ki ga bode on delil po dvakrat na teden. Ako toraj katolišk duhovnik priporoča slovenskim starišem, da svoje otroke pošiljajo v slovenske šole — to je v očeh liberalnih Lahov največje hudodelstvo, hujskanje in zloraba duhovske oblasti! Pač pa se jim vidi pošteno in pravično, ako na ljubo sovražni Lege nazionale katolišk duhovnik priporoča slovenskim starišem laške šole! To je logično in katoliško le v očeh zaslepljenih laških liberaluhov.

„Lege nazionale“ se je ustanovila, kakor je že znano čitateljem, na upravi istih pravilih, radi katerih je bila razpuščena ranjka „Pro patria“. Isto šolsko društvo začelo se je širiti v zgubo in škodo naši narodnosti, kajti njega delovanje se

razširja sploh po krajih, kjer ni za laško narodnost nikake nevarnosti, pač pa preti nam Slovincem neizmerna duševna škoda. Ne samo podružnice in družbe skladajo za to velelahonsko družbo, temveč glavna in največja podpora so jej razne občine, koje se nahajajo v rokah zagrizenih Lahov. Najznatnejša pomoč pa prihaja tej raznarodovalni družbi od tržaškega magistrata. Mestni zbor pri vsaki priliki joče in javka, da so se mu po odpravi proste luke dohodki zmanjšali ter kliče vlado na pomoč, da pomore oslabeledim trgovskim razmeram v Trstu. Vsako priliko uporabi ta gospoda, da poviša občinske doklade ter zmirom silnejše pritiska na ubozega davkoplačevalca, ki je z dokladami preobložen, da je groza. Uprav v zadnji seji so gospodje navalili na okolico ter povišali jej doklado na hišni davek. A vse te doklade ne morejo zamašiti zavajajočega žrela mestne blagajne. Gospodi na magistratu ne zadostuje še nepotizem in protekcijonizem svojih ljubljencev, ne zadostuje jim, da so že vse urade in luknje prenapolnili s svojimi kreaturami — niso jim zadosti brezpotrebne laške šole v okolici; tudi ne podpore, koje dovoljuje onostranskim posameznim učencem ali družbam — v zadnji seji mestnega odbora so dovolili še „Legi nazionali“ 1200 gld., koje naj razdeli mej one učence-pripravnike, ki obiskujejo laško učiteljsko v Tridentu! Ako se oglasi okoličanski dijak-pripravnik za majhno podporo, odrečejo mu jo zato, ker obiskuje kopersko ali goriško učiteljsko; za laško družbo pa ima magistrat polne roke denarja ter ga ne straši več niti odprava proste luke, niti pojevanje trgovine. Ali še več.

(Konec prih.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je v rodoljubni hiši Pavlovič gld. 1.20, a Drea podaril 36 nvč. — Odborniki „Delalskega podpornega društva“ nabrali med sebj gld. 17.1.

Za svetovansko podružnico sv. Cirila in Metoda nabralo se je v nedeljo dne 9. t. m. na Vrdeli pod prosto streho med priprostimi 2 gld. 14 kr. Dal Bože obilo posnemalcev. — O priliki praznovanja ponedeljka dne 3. t. m. se je nabralo v Lipici 2 gld. 63 kr. In sicer so darovali sledeči gg.: Čufar I. 30 kr. Puhler A. 20 kr. Barl. načel. straže pri c. k. strelišču v Bazovici 30 kr. Stopa A. krčmar v Lip. 50 kr. Malesan I. 20 kr. Kolmanič 10 kr. Skibin I. 10 kr. Zagor A. 10 kr. Čufar A. 10 kr. Škerjanc V. 10 kr. Čufar I. 10 kr. Krismanič 10 kr. Cesnik 10 kr. Med drugimi rodoljubi 33 kr.

Za družbe sv. Cirila in Metoda novi otroški vrt na Greti darovala sta g. drž. in dež. poslanec Ivan vit. Nabergoj in g. Vekoslav Gorjup, posestnik in trgovec na Proseku, podobi presv. cesarja in cesarice. Srčna hvale vrlima gospodoma, a drugim veljakom okoličanskim, kateri so bili tudi pismeno naprošeni podpirati ta zavod, omeniti je, naj ne zabijo tvrdnjave naše!

Iz Podgrada se nam piše: Pri večerajšnji skupščini naše podružnice družbe sv. Cirila in Metoda prijavil je g. podpredsednik, da ima podružnica že tretjega pokrovitelja, č. g. župnika Dragutina Miklavoviča iz Žminja in da sta se ravnokar zglasila 2 nova ustanovnika č. gg. župnika Rebolj iz Truš in Markič iz Galca. Zbor sprejel je to naznanilo z navdušenjem in pozdravil tu novo pristopivše letnike. V novi odbor izvolili so se dosedanji odborniki, izjemši blagajnika, kateri se je odpovedal.

Sprejela se je potem soglasno sledeča resolucija:

„Prva in edina istrska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda z veseljem pozdravlja ustanovitev jako potrebne take hrvatske družbe za Istro, ki bode imela za našo enak namen. S prepričanjem, da bode obe družbi ena poleg druge delovali v oni bratski slogi, v kakoršni uspešno delujejo sploh Slovenci in Hrvati Istre, izjavlja denašnja skupščina, da ostaja Pod-

grajska podružnica tudi nadalje kot podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, katera dobro organizovana in uzorno upravljana družba tako lepo deluje v obrambo naše narodnosti in že sijajne uspehe beleži.“

Odklonil se je predlog, da bi se podružnica izjavila s posebnim sklepom proti napadom na družbo, ker je že s resolucijo odobreno dosedanje delovanje družbe.

S tem bilo je skleneno zborovanje in sledila je prosta, prijateljska zabava. — Vodstvu odpošlje se 50 gld.

Občni zbor „Slovanskega pevskega društva“ je v nedeljo ob 3. uri popoldne. Vspored: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Poročilo arhivarja; 5. Volitev novega odbora. 6. Posamezni nasveti in interpelacije. Mnogobrojne udeležbe prosi

ODBOR.

Iz Rojana se nam piše: „Magistrat ne dopušča,“ ali kaj ne dopušča? Odgovor: Laški šolski razred pri nas je bil v nevarnosti da pogori, pogori popolnem, ker smo Rojančani stali kakor skala proti vsem prigovarjanjem, da bi vpisali svojo dečo v laško šolo. Že smo bili gotovi, da ostane naša laška učiteljica brez posla. Ko jim je pa manjkalo še jeden sam otrok, letali so okolo, da se popolni potrebno števalo. Med Rojančani seveda ni bilo nade, zato so se obrnili do nekega vlakovodje južne železnice in ta se je res udal ter vpisal svojo hčerko v laški razred. Na tak način se polnijo italijanski razredi po okolici. Polnijo se pa zato, ker zahteva tako naš magistrat, ker ne dopušča, da bi se otroci poučevali po jedino pravem pedagogičkem načelu: na podlagi materinega jezika. Kjer ni take podlage, šola ni dobrot, ampak nevarnost. Kajti kjer nedostaje te podlage, je v šoli le dresura; to pa ne zadošča: glavni uamen šoli je plemeniti srca ter vzgajati ljudi po božji podobi. In dokler ne dobimo takih šol, mučila nas bode skrb: kaj bo iz tebe, ubogi tržaški Slovenec! V slabo urejeni šoli tiči vedno nevarnost in te nevarnosti se zavedamo vsi mi Rojančani.

V prvi vrsti pa zahtevamo, da učitelj imej pred očmi pravi, sveti cilj šole — vzgojo krepkega, moralnega naroda —, ne pa političke aspiracije. Učitelju bode merodavno jedino to, kar zahtevajo pedagogička načela, nikdar pa to, kar kdo „dopušča“, ali ne „dopušča“. Šolski nadzorniki, kje ste?!

Iz spodnje okolice se nam piše: Večkrat je bilo že omenjeno v „Edinosti“ o veliki važnosti novega otroškega vrta „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Greti ter so se vspodbujali domači veljaki-rodoljubi podpirati to najnovejšo tvrdnjavo našo. Evo Vam pa danes dokaze važnosti tega zavoda. Med otročiči, obiskujočimi ta vrt, nahajajo se i nekateri, kateri so obiskovali pred italijanski otročji vrt na Greti. Med temi je neka óvrsta rudečelična deklica, hči slovenskih starišev — katera ne zna izpregovoriti besedice v svojem materinem jeziku — toliko se je že raznarodila v italijanskem — nam tujem zavodu! — No, koncem šolskega leta znala bode ta deklica že moliti, peti in govoriti v milem rodnem svojem jeziku! Enake dokaze, oziroma slučaje, imeli smo tudi že v našem otroškem vrtu v Rojanu. — Iz navedenega je pač dovolj jasno, koliko nedolžnih otročičev rešijo naši zavodi iz tujega žrela v prid materi Slavi!

Iz Trsta se nam piše: V nedeljo, dne 18. m. m. sem prisustvoval pevskega večeru ali prav za prav pogovoru Barkovljanskih pevcev, sklicanem po predsedniku „Adrije“, gospodu Dragotinu Martelancu, v prostorno dvorano kréme gospoda Starca v Barkovljah. Šlo je namreč za združenje „Adrijašev“ s cerkvenimi pevci in narobe. Tega pogovora se je udeležilo do 40 pevcev ter nekaj družih tamošnjih rodoljubnih domačinov. Vse se je vršilo v uzornem redu; glavni predlog, za združitve

cerkvenih pevcev z „Adrijaši“, vsprejel se je z vsemi, izvzemši jeden sam glas. — Do onega dne mi niso bile tamošnje razmere popolnoma znane. Tedaj sem pa izvedel, da je bilo zadi ločenja cerkvenega od narodnega petja tam hudo sovraštvo, ne samo med pevci, temveč tudi mej vaščani. — Sedaj, ko se je dosegel lep mir, gledati je, da se ta ohrani, kar bi priporočal tamošnjim veljakom, osobito pa č. g. župniku, ker on ima prvo besedo, kar se tiče cerkvenega petja. To je menda tudi upati, kajti nečuveno bi bilo, ako bi se kdo protivil združenju, s katerim se je dosegel v imenovani vasi toliko želeni mir! —

Pevci, v tako velikem broju zbrani, sprevideli so gotovo pri tem pogovoru korist združenja, kar so pokazali z svojim navdušenjem. Pesni „Hej Slovani“ in „Himna Adrije“ peli sti se stoje in razoglavo. Želeč, da bi med Adrijaši vedno vladala enaka sloga, kliče jim; „Živili!“

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku ima v nedeljo dne 16. t. m. svoj redni občni zbor ob 4. uri pop. v društveni dvorani.

Iz Pomjana smo prejeli nastopno pismo, koje so odposlali pomjanski volilci poslancu dru. Laginji:

Visokospoštovani gospod poslanec!

Kakor Vam bo gotovo znano, so bile rapoložene volilne pole za nove občinske volitve v občini pomjanski; tu smo mi vsi gojili trdno nado da se razpišejo volitve in določijo dnevi v teku tega meseca, — temveč, ker zakoniti rok za ugovarjanja je preteklo že dne 2. oktobra.

Ali kaj se je zgodilo! Naš komisar Petris se je izrazil v pričo več oseb, — med katerim navedemo tukaj nastopne: Rucman Ivan iz Pucovelj, Juri Peroša in Juri Klaj iz Pomjana — sledeče: da ne bo v občini Pomjanski pred volitev, dokler se ne združijo vsi v eno stranko — katera naj je po njegovem menenju seveda italijanska —; tudi če bi tudi vlada dovolila tiste, in eventualno ako bi imela zmagati hrvatska stranka, da se bode že skrbelo, da pred svržitvijo volitev nastane zmešnjava ter se tako prepreči zmaga narodne slovenske stranke.

Tudi se je pobahal naš vsemožni, da se ne boji nikacih tožeb, češ, naj le toži kdor hoče, vsaj je „governo“ na njegovi strani in njegov prijatelj.

To so fakta, velespoštovani gospod poslanec, na katera Vas opozarjamo v imenu večine volilcev, s prošnjo da blagovolite z vso nujnostjo zastaviti svoj poslaniški upliv na merodajnem mestu v ta namen, da preprečite opisane nakane naših nasprotnikov. Prosimo Vas, da storite vse odločne korake, da smaga vender enkrat čista in jasna pravica, ker samo in le to želimo!

Z odločnim spoštovanjem Vam

udani volilci:

Sledi 7 podpisov.

Prodajalnice jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ priporočamo najtoplejše slovenskim kupovalcem v mestu in deželi. Te dni je izšel cenik, ki se dobiva brezplačno v prodajalnici v ulici Belvedere št. 3. — Svoji k svojim!

„Slovanski Svet“. 19. št. tega lista ima naslednjo vsebino: Zunanja politika in Slovani. — Staročški predlog o deželnih jezikih. — O kritiki dra. Mahnič. — Iz krčevinskih potočnic (Elegija). — Rusko pravopisje za učeče se. — Našim možem. — Iz deželnih zborov. — Ruske drobtinice. — Dopisi. — Ogled po slovenskem svetu. — Književnost.

Na znanje. Udom „Delalskega podp. društva“, kateri so plačali še le do 37. tedna, se naznanja, da so že zastali za 4 tedne, ker se od 9. okt. do 15. okt. šteje 41. teden.

75.000 gld. je glavni dobitok 50 novčne loterije. Žrebanje 15. oktobra.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena s jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 7--104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v hiši Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače. „pasareto“ in sifone. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sergente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevca, v o. c. h. a. št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svoje zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarnarja „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in St. Giovanni, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenege, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smotana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, požitje je vestna in nagla. 24—24

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporoča svojo izborna isterska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica. 11—25

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare minice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, platenino itd. itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romagna št. 6. priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko „ada-joča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, kakor zofe, madrace, naslanjače itd. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako niski ceni.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Tratu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolunosti. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljne naklonjenosti slavnemu občinstvu. Ponižni P. Favero. 104—10

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104—24 TRST 12—12
Corso, Piazza della Legna št., 1.
Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelki. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvopljanje trt.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštino franko!

Prečastiti duhovščini
se vljudno podpisani priporočam za navpravo crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni v največjih in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrirane cenike franko.

Teodor Slabanja
srebar v GORICI (Görz).

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštino franko!

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890.	
Gravnica društva	gld. 4.000.000—
Pvomijna rezerva zavarovanja na življenje	10.754.308 91
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.612.910 22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	33.594 10
Rezerva zavarovanja proti toči	200.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A)	163.786 21
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B)	137.573 85
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	250.000—
Občna rezerva dobičkov	1.127.605 98

Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši)

VINSKIM KUPCEM IN GOSTILNIČARJEM

se priporoča podpisani najiskreneje, zagotavljač vestno poslovanje pri vsaki vinski kupčiji. Prosi torej, da se vinski trgovci, gostilničarji in kupci zaupljivo obrnejo nanj.

Giuseppe De Colle
patentovani in zapriseženi vinski mešetar v Višnjaju (Visignano) v Istri.

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22. — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmlatih oljnatih barv najfinijih vrst; rdeče, rumene, zelene, vijšneve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žvepla in modre galice za rabo pri trtah. Naročilni morejo brezplačno uporabljati telefon. 28—50

Spomladansko zdravljenje
najboljše je s čajem iz tavčentroz (millefori). kri dišče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravlila. Dobiva se v odlikovani lekarni 73—100

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.
Poštne pošiljave izvršujejo se neutogoma.

LEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini,
utemeljena v letu 1769.
TRST,
Via Riborgo br 13.

Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovito in prave fiasre iz Brežje, železo-Maleesi. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Coeca, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrzlici. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepiljače želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperaki prašek bel in rdeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kielice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje dežele so vprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 14—27

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarna vloga v bankovih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej
Eskomptuje menjice domicillirane na tržaškem trgu po 3 1/2%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v vede svote po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 23. Aprile 1892 19—24

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:
3 % c. prev. di 5 g ni 2 % c. prev. di 20 g n
3 1/2 % " " " " 12 " 2 1/2 % " " " " 40 " "
3 1/2 % " " " " 4 mesi fissa 2 1/2 % " " " " 3 mesi
3 1/2 % " " " " 8 " " " " " 6 " "

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio a. c.

In banco gire abbuonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prolevarzioni sino a flor. 20.000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sine alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda ora la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Interno e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso medica provvigione.

c) Sconta cambiali dirette o domiciliate a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Interno e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenziona effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patriottica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 %, e le obbligazioni comunali 4 1/2 %, con premio del 10 % della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 %, e le obbligazioni 4 1/2 %, con 10 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 % 1. a e 2. a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco.

(Boden credit) le obbligazioni 4 % con lotteria (vincita principale flor. 50.000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 % dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 10—12

Trieste li 25 Aprile 1892.

CARLO PIRELLI
mejnarnodni agent in speditér
Trst, Via Arsenal št. 2. 26—32
Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek 13 goldinarjev
75.000
Srečke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.